

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Hukuk

3

Suç ihtimaline sessiz kalmanın sonucu; Suça Teşvik, Suça İştirak, Azmettirme, Yardım Etme Boyutu*:

*Bir doktor arkadaşın, olaya sesiz kalıp, benim Başhekimliğe dilekçe yazmamın gerekçesini sorunca, ona verdiğim cevabı toplayan makaledir.

M Arif AKŞİT , Irmak ULUSU *** , M. Erdal ÇAM******

**Prof. Dr., Pediatri, Neonatoloji, Çocuk Genetik

***Avukat,

**** Avukat, Turgut Reis, Muğla

Suç Nedir?

Suç, ortada bir somut olay, fiil olması ile oluşan zarar kavramı temel olmaktadır. Burada da önemli olan kişi hak ve özgürlükleri temel alınmalıdır. Ancak, suç işlenme şüphesi durumunda bile, ihbar ve suçun önlenmesi de insanlara bir görev olarak düşmektedir.

1) Suç¹

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Suç, yanlış ya da zararlı olduğu için yasaklanan ve bazı durumlarda [cezalandırılan davranış](#), [Hukuki](#) anlamda suç, bir toplumdaki hukuki kurumlar tarafından [ceza](#) veya [güvenlik tedbiri](#) yaptırımına bağlanmış [fiildir](#). Suçu gerçekleştiren kişiye [suçlu](#) denir. Hukuki anlamda bir kimsenin suçlu kabul edilebilmesi için suçun o kimse tarafından işlendiğinin hukuki süreçler sonucunda ispatlanması gerekir. Suçlu olabileceği düşünülen kişi "şüpheli", bir suçlama ile mahkemeye sevk edilen kişi "[sanık](#)" sıfatını taşır. Yargıç kararı ile tutuklarenine alınan kişiye "tutuklu", yargılama süreci sonunda suçlu olduğu hükmüne varılarak cezalandırılan kimseye ise "[hükümlü](#)" (mahkûm) denir.

Yorum

Burada toplumdaki hukuki kurumlar tarafından oluşturulan davranış kavramı işlenmektedir. Kültürel boyut olarak: a) Göçebe Kültüründe, kabilenin aleyhine olan davranış, b) Tarım Kültüründe toprak, köye karşı işlenen fiiller, c) Endüstri Kültüründe, kurum ve işe karşı işlenen istenmeyen davranışlar, d) Yüksek Teknoloji Kültüründe, hâkim olan zümrenin karşısında olanlar, e) Birey Hakkı öncelikli Kültürde de ferdin hakkı, özgürlüğü ve eşitliği temelini bozan yaklaşımlardır.

Yukarıda tanımlanan yaklaşım ile, fert dışlanmaktadır. Kabul edilebilir değildir.

TCK²'da Bireyi ilgilendiren maddeler ile, sosyal açıdan olan suçlar arasındaki farklar belirginidir. Toplum, bireylerden oluştuğu, temel olarak fertler olacaktır da unutulmamalıdır.

Birey, Civil Hakları Dayalı olanlar: **Soykırım ve İnsanlığa Karşı Suçlar**; *Soykırım, İnsanlığa karşı suçlar* (siyasal, felsefi, irki veya dini Saiklerle toplumun bir kesimine karşı bir plan doğrultusunda sistemli olarak işlenmesi): 1) Kasten öldürme. 2) Kasten yaralama. 3) İşkence, eziyet veya köleleştirme. 4) Kişi hürriyetinden yoksun kılma. 5) Bilimsel deneylere tabi kılma. 6) Cinsel saldırıda bulunma, çocukların cinsel istismarı. 7) Zorla hamile bırakma. 8) Zorla fuhşa sevk etme. Ayrıca: 9) *Örgüt*, 10) *Göçmen kaçakçılığı*, 11) *Doğrudan İnsan ticareti*. **Hayata Karşı Suçlar**: 1) *Kasten öldürme*, 2) *İntihara yönlendirme*, 3) *Kasten yaralama*, 4) *İnsan üzerinde deney*, 5) *Organ veya doku ticareti*, 6) *İşkence*, 7) *Eziyet*, **Koruma, Gözetim, Yardım veya Bildirim**

Yükümlülüğünün İhlali: 1)Terk, 2) Çocuk düşürme, 3) Kısırlaştırma, , **Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar:** 1)Cinsel saldırı, 2) Cinsel taciz, **Hürriyete Karşı Suçlar:** 1)Tehdit, 2)Şantaj, 3) Cebir, 4) Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, 5) Eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi, 6) Kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi, 7) Siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi, 8)İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme, 9)Konut dokunulmazlığının ihlali, 10) İş ve çalışma hürriyetinin ihlali , 11) Sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi, 12) Haksız arama, 13) Dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi, 14) Nefret ve ayrımcılık, 15) Kişilerin huzur ve sükununu bozma, 16) Haberleşmenin engellenmesi. **1)Şerefe Karşı suçlar:** a) Hakaret, 2)**Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar:** a) Haberleşmenin gizliliğini ihlal, b) Özel hayatın gizliliğini ihlal, c) Kişisel verilerin kaydedilmesi, 3) **Malvarlığına Karşı Suçlar:** a) Hırsızlık, b) Yağma, c) Mala zarar verme, d) Hakkı olmayan yere tecavüz, 4) **Güveni kötüye kullanma,** a) Dolandırıcılık, b) Hileli iflâs, c) Şirket veya kooperatifler hakkında yanlış bilgi, d) Şirket veya kooperatifler hakkında yanlış bilgi, e) Suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi, f) Bilgi vermeme, 5) **Genel Tehlike Yaratan Suçlar,** a) Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması, b) Radyasyon yayma, c) Tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi, d) Akıl hastası üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün ihlali, e) İnşaat veya yıkımla ilgili emniyet kurallarına uymama, f) Hayvanın tehlike yaratabilecek şekilde serbest bırakılması, 6) **İşaret ve engel koymama:** a) Trafik güvenliğini tehlikeye sokma, b) Çevreye Karşı Suçlar, c) Çevrenin kasten kirlenmesi, d) Gürültüye neden olma, e) İmar kirliliğine neden olma, 7) **Kamunun Sağlığına Karşı Suçlar,** a) Zehirli madde katma, b) Bozulmuş veya değiştirilmiş gıda veya ilaçların ticareti, c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, d) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmamak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, e) Sağlık için tehlikeli madde temini, d) Buluşucu hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranma, e) Usulsüz ölü gömülmesi, 8) **Genel Ahlak Karşı Suçlar** a) Hayasızca hareketler, b) Müstehcenlik, c) Fuhuş d) Kumar oynanması için yer ve imkan sağlama, e) Dilencilik, 9) **Aile Düzenine Karşı Suçlar** a) Birden çok evlilik, b) hileli evlenme, dinsel tören c) Çocuğun soy bağıni değiştirme, d) Kötü muamele, e) Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali, f) Çocuğun kaçırılması ve alkonulması

Toplum, Kamu Hakkı ile alakalı olanlar: Kamu Güvenine Karşı Suçlar: a) Parada sahtecilik, b) Paraya eşit sayılan değerler, c) Kıymetli damga da sahtecilik, d) Para ve kıymetli damgaları yapmaya yarayan araçlar, e) Mühürde sahtecilik, f)Mühür bozma, **Resmi belgede sahtecilik** a)Resmî belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek b) Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan c) Özel belgede sahtecilik d) Özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek e) Açığa imzanın kötüye kullanılması f) Resmi belge hükmünde belgeler **Kamu Barışına Karşı Suçlar** a) Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit b) Suç işlemeye tahrik Suçu ve suçluyu övme c) Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama d) Kanunlara uymayama (tahrike) Görev sırasında din hizmetlerini kötüye kullanma e) Suç işlemek amacıyla örgüt kurma, **Ulaşım Araçlarına veya Sabit Platformlara Karşı Suçlar:** a) Ulaşım araçlarının kaçırılması veya alkonulması b) Kit'a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgedeki sabit platformların işgali, **Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar:** a) İhaleye fesat karıştırma, b) Edimin ifasına fesat karıştırma c) Fiyatları etkileme, d) Kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma, e) Ticarî sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması, f) Mal veya hizmet satımından kaçınma, g) Tefecilik, **Bilişim Alanında Suçlar:** a) Bilişim sistemine girme, b) Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, c) Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, d) Yasak cihaz veya programlar, **Millete ve Devlete Karşı Suçlar: Kamu İdaresinin Güvenliliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar:** a) Zimmet, b) İrtikap, c) Denetim görevinin ihmali, d) Rüşvet, e) Görevi kötüye kullanma, f) Göreve ilişkin sırrın açıklanması, g) Kamu görevlisinin ticareti, h) Kamu görevinin terki veya yapılmaması, i) Kişilerin malları üzerinde usulsüz tasarruf, j) Kamu görevinin usulsüz olarak üstlenilmesi, k) Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma, l) Görevi yaptırmamak için direnme, m) Kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma, **Adliye Karşı Suçlar:** a) İftira, b) Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması, c) Suç üstlenme, d) Suç uydurma, e) Yalan tanıklık, f) Yalan yere yemin, g) Gerçeğe aykırı bilirkişilik veya təcürmanlık, h) Yargı görevi yapma, bilirkişiyi veya tanığı etkilemeye teşebbüs, i) Suçu bildirmeme, j) Kamu görevlisinin suçu bildirmemesi, k) Sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi, l) Suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme, m) Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, n) Suçluyu kayırma, o) Tutuklu, hükümlü veya suç delillerini bildirmeme, p) Gizliliğin ihlali, r) Ses veya görüntülerin kayda alınması, s) Genital muayene, t) Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs, u) Muhafaza görevini kötüye kullanma, v) Resmen teslim olunan mala el konulması ve bozulması, y) Hükümlü veya tutuklunun kaçması, Kaçmaya imkan sağlama, Muhafızın görevini kötüye kullanması, z)Hükümlü veya tutukluların ayaklanması İnfaz kurumuna veya tutukevine yasak eşya sokmak Hak kullanımını ve beslenmeyi engelleme, **Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarının Saygınlığına Karşı Suçlar:** a) Cumhurbaşkanına hakaret, b) Devletin egemenlik alametlerini aşağılama, c) Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama, **Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar:** a) Düşmanla işbirliği yapmak, b) Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak, c) Devlete karşı savaşa tahrik, d) Temel millî yararları karşı faaliyette bulunmak için yarar sağlama, e) Yabancı devlet aleyhine asker toplama, f) Askerî tesisleri tahrip ve düşman askerî hareketleri yararına anlaşma, g) Düşman devlete maddî ve malî yardım **Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar:** a) Anayasayı ihlal, b) Cumhurbaşkanına suikast ve fiilî saldırı, c)Yasama organına karşı suç, d) Hükümete karşı suç e) Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine karşı silâhli isyan, f) Silâhli örgüt Silâh sağlama, g) Suç için anlaşma **Millî Savunmaya Karşı Suçlar:** a) Askerî komutanlıkların gasbı b) Halkı askerlikten soğutma, c) Askerleri itaatsizliğe teşvik, d) Yabancı hizmetine asker yazma, yazılma, e) Savaş zamanında emirlere uymama, f) Savaş zamanında yükümlülükler, g) Savaşta yalan haber yayma, h) Seferberlikle ilgili görevin ihmali, h) Düşmandan unvan ve benzeri payeler kabulü, **Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk:** a) Devletin güvenliğine ilişkin belgeler Devletin güvenliğine ilişkin bilgileri temin etme Siyasal veya askerî casusluk Devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama Gizli kalması gereken bilgileri açıklama Uluslararası casusluk Askerî yasak bölgelere girme Devlet sırlarından yararlanma, Devlet hizmetlerinde sadakatsizlik Yasaklanan bilgileri temin Yasaklanan bilgilerin casusluk maksadıyla temini Yasaklanan bilgileri açıklama Yasaklanan bilgileri siyasal veya askerî casusluk maksadıyla açıklama **Yabancı Devletlerle Olan İlişkilere Karşı Suçlar:** a) Yabancı devlet başkanına karşı suç, b) Yabancı devlet bayrağına karşı hakaret, c) Yabancı devlet temsilcilerine karşı suç

Kamu, toplum suçlarının da bireye etkisinin olması öne çıkmaktadır.

2) Suç Nedir?³

<http://www.magdur.gov.tr/298/Suc-Nedir?>

Toplumsal düzenin devamı açısından korunması gereken hukuki değerlerin bilerek ve istenerek ihlalini (**kast**) veya bu değerleri korumaya yönelik kurallara karşı özensizliği (**taksir**) ifade eden insan davranışı ise “suç” tür. suç ancak kanunla düzenlenir.

Suç, Türk Ceza Kanunu'nda veya ceza hükmü içeren özel kanunlarda düzenlenen hukuka aykırı ve cezai yaptırıma bağlanmış eylemlerdir.

Suç, bir haksızlıktır ancak her haksızlık suç değildir.

Her suç tanımında bir hukuki değer korunması esas alınır. Bu hukuki değerler mal varlığı, vücut dokunulmazlığı veya ifade özgürlüğü gibi örneklendirilebilir. Bunların ihlali halinde ihlal eden ceza yaptırımı ile cezalandırılmaktadır.

Yorum

Burada haksızlığın suç olduğu kavramı yanında, her haksızlık suç değildir algısı ile kaçma olasılığı ortaya konulmaktadır.

Eski Hierapolis Kentinin hukuk yapısı incelirken, bir husus dikkatimi çektir; Keçinin ırzına geçen durumda, a) Eylemi yapan çiftçi ise öldürülür, keçi ziyafet ile yenir, b) Eylemi yapan asker ise dayak atılır, keçi yenir, c) Eylemi yapan komutan ve üst tabaka ise, ortak ziyafet çekilerek keçi yenir.

Benzer durum yedi ölümcül günah boyutunda da geçerlidir.

7 Ölümcül Günah (https://tr.wikipedia.org/wiki/Yedi_Ölümcül_Günah)

Günahların **Latince** adlarının ilk harflerinden oluşan **SALIGIA**, *Yedi Ölümcül Günah*'ın diğer adıdır. Zaman içerisinde yedi günahın her biri bir şeytanı varlıkla ilişkilendirilmiştir.

1. **Latince: Superbia** (İng. *İngilizce: pride*): Kibir, kendini beğenmişlik (**Lucifer**'e atfedilmiştir)
2. **Latince: Avaritia** (İng. *İngilizce: greed*): Açgözlülük (**Mammon**'a atfedilmiştir)
3. **Latince: Luxuria** (İng. *İngilizce: lust*): Şehvet düşkünlüğü (**Asmodeus**'a atfedilmiştir)
4. **Latince: Invidia** (İng. *İngilizce: envy*): Kıskançlık, hasetlik (**Leviathan**'a atfedilmiştir)
5. **Latince: Gula** (İng. *İngilizce: gluttony*): Oburluk (**Beelzebub**'a atfedilmiştir)
6. **Latince: Ira** (İng. *İngilizce: wrath*): Öfke, yıkıcılık, gazap etmek (**Baphomet**'e atfedilmiştir)
7. **Latince: Acedia** (İng. *İngilizce: sloth*): **Tembellik**, miskinlik (**Belshazzar**'a atfedilmiştir)

Burada şehvet düşkünlüğü, kendi evlendiği kişi için de geçerlidir, oburluk, şişman olamaz, görevi yerine getirmeli (köle gibi) yoksa yanarak öldürülür. İçindeki şeytanın çıkması için yakılması gerekmektedir. Tüm üst kademe şişman, iş yapmayan hizmet alan ve ayrıca metresleri olan kişilerdir. Bunlar halk için geçerli ve itiraf ettirilip ve yakılınca günahsız olurlar yaklaşımı yapılmaktadır.

Sonuç olarak topluma suç tanımı bırakılınca oluşan boyut bu şekildedir, tüm dikta, diktatör kendince suçlar yaratmaktadır.

3) Türk Ceza Kanunu²

İnsanlık boyunca birey toplum için: kabile, takım, yerleşim yeri, örgüt, kurum kültürü ve hakim olana uyma boyut için, birey haklarından feragat etmesi beklenir, ancak birey hakkı öncelikli kültürde bu boyut tersine çevrilmiştir. 1998 Amerika, 2006 Yılında Avrupa Konseyi, civil liberties, birey hakları ve kardeşlik boyutunu öne çıkararak, bu hakların kamu, kurum ve kuruluşlardan korunmasını da öngören yapısını temel ilke olarak tanımlamıştır.

Türk Ceza Kanunu (26/9/2004) tarihinde yürürlüğe girmiş ve birey hakları ilk planda belirtilmektedir.

1. **Ceza Kanununun amacı Madde 1-** (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir.
Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: **Madde 2-** (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbirini uygulanamaz.
(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.
(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.
Kanunun bağlayıcılığı: Madde 4- (1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.
Özel kanunlarla ilişki: Madde 5- (1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Yorum

- İlk planda kişi hak ve özgürlükleri belirtilmektedir.
- Kanun tarafından yazılı, açık kanıtlı fiil için ceza verileceği,
- İdarenin düzenleyici işlemleri, kurum, kurul kararlarına uymamanın suç ceza kabul edilmediği,
- Kıyas yapılamayacağı, yorumlamada yapılmayacağı vurgusu vardır.
- Suç kavramlarını bilmemek mazeret kabul edilmeyeceği,
- Tüm özel kanunları da bağladığı (*Türk Ticaret Kanunu'nda da Madde 1530: Aksine hüküm bulunmadığı takdirde Ticaret hükümlerle yasaklanmış işlemler ve şartlar batıldır*) belirtilmektedir.
- Eşitlik (*Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi: Madde 3-* (2) *Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya*

sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konularını yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz) her parametre için geçerlidir.

Kısaca Birey Hakkı çerçevesinde yapılanma Ülkemizde daha önce oluşmuştur.

2. Türk Ceza Kanunu'na göre Suçlar: Kanunun Uygulama Alanı

Zaman bakımından uygulama: Madde 7- (1) İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. İşlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz. Böyle bir ceza veya güvenlik tedbiri hükümlenmişse infazı ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar. (2) Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur.

Yorum

Kanun yazılı olarak yürürlükte olunca, ancak suç kapsamında olabilir. Kişiyi ve eyleme göre ceza oluşturulsa bile o davayı kapsamaz, Kanunlar geriye işemez.

Makale Şamil kuralı, tüm Uluslararası Hukuk sistematüğünü temellerindedir.

3. Yer bakımından uygulama: Madde 8-

(1) Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Failin kısmen veya tamamen Türkiye'de işlenmesi veya neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi halinde suç, Türkiye'de işlenmiş sayılır.

Yabancı ülkede hüküm verilmesi, Madde 9- (1) Türkiye'de işlediği suçtan dolayı yabancı ülkede hakkında hüküm verilmiş olan kimse, Türkiye'de yeniden yargılanır

Hak yoksunlukları: Madde 17- (1) Yukarıdaki maddelerde açıklanan hallerde mahkeme, yabancı mahkemelerden verilen ve Türk hukuk düzenine aykırı düşmeyen hükmün, Türk kanunlarına göre bir haktan yoksunluğu gerektirmesi halinde, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine Türk kanunlarındaki sonuçlarının geçerli olmasına karar verir.

Yorum

Her ülkenin kendi kanunlarına göre yargılama yapılır, ancak Türkiye Cumhuriyeti İnsan Hakları Mahkemesini Anayasa Mahkemesi üstünde kabul ettiği için, Ülkemizde yargılanma sonuçlandıktan sonra serbest başvuru hakkı tanınmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları bağlayıcıdır.

4) TÜRK CEZA HUKUKUNDA SUÇLARIN TASNİFİ⁵

Zeki HAFIZOĞULLARI / Devrim GÜNGÖR

TBB Dergisi, Sayı 69, 2007

http://portal.ubap.org.tr/App_Themes/Dergi/2007-69-298.pdf

Kanun suçları aşağıda olduğu biçimde tasnif etmiştir.

I. Uluslararası Suçlar 1. Soykırım ve İnsanlığa Karşı Suçlar 2. Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti

II. Kişilere Karşı Suçlar 1. Hayata Karşı Suçlar 2. Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar 3. İşkence ve Ezizyet 4. Koruma, Gözetim, Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün İhlali 5. Çocuk Düşürme, Düşürme veya Kısırlaştırma 6. Cinsel Dokunulmazlığı Karşı Suçlar 7. Hüriyete Karşı Suçlar 8. Şerefeye Karşı Suçlar 9. Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar 10. Mal Varlığına Karşı Suçlar

III. Topluma Karşı Suçları 1. Genel Tehlike Yaratan Suçlar 2. Çevreye Karşı Suçlar 3. Kamu Sağlığına Karşı Suçlar 4. Kamu Güvenliğine Karşı Suçlar 5. Kamu Barışına Karşı Suçlar 6. Ulaşım Araçlarına veya Sabit Platformlara Karşı Suçlar 7. Genel Ahlak Karşı Suçlar 8. Aile Düzenine Karşı Suçlar 9. Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar 10. Bilişim Alanında Suçlar

IV. Millete ve Devlete Karşı Suçlar 1. Kamu İdaresinin Güvenliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar 2. Adliyeye Karşı Suçlar hakemli makaleler 3. Devletin Egemenli Amaretlerine ve Organlarının Saygınlığına Karşı Suçlar 4. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar 5. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar 6. Devlet Suçlarına Karşı Suçlar ve Casusluk 7. Yabancı Devletlerle Olan İlişkilere Karşı Suçlar

Yorum

Buradaki yayında suçların genel bölümlere göre ayırım yapıldığı görülmektedir. Bazı vurguların bireyi ilgilendirdiği açıktır.

Kanıtı dayalı olması ve zarar oluşturması il öne çıkmaktadır. Doğru nedir kavramı Etik konusudur.

Suçta sessiz kalınamaz

Suçta sessizlik kabul edilemez olarak görülmektedir. Genel toplum içinde bunun yansımaları farklıdır.

5) <https://sorularlaislamiyet.com/kisi-degistirmeye-guc-yetiremeyecegi-bir-munkeri-sakincali-eylemi-gorunce-allaha-o-eylemi-munkir-06>

"Kişi değiştirmeye güç yetiremeyeceği bir münkeri (sakıncalı eylemi) görünce, Allah'a o eylemi münkir olduğunu, yani asla hoşlanmadığını bildirmesi, onu kurtarmaya yeter." (Taberani).

Her Müslüman üzerine düşen görevi yapmakla sorumludur. Bir insanın toplumda bulunduğu konum ona bazı sorumluluklar yükler.

Her Müslüman da o konumuna göre sorumlu olur. Bu konuya bir hadisi şerifle bakabiliriz:

“Bir kötülük gördüğünüz zaman elinizle, gücünüz yetmezse dilinizle, ona da gücünüz yetmezse kalben buğz ediniz.” (Müslim, İman 78; Tirmizi, Fiten 11)

Herkes her durumda bu hadisi kendine göre yorumlayamaz. Mesela, yolda bir kötülük görsek, onu elimizle düzeltmeye kalksak ve dayak atsak, o adam da davacı olsa, bu durumda bize de ceza tatbik edilir. Öyleyse hadisi şerifin manasını nasıl anlamalıyız? **El ile düzeltmek**, vazifeli insanların, yani devletin ve emniyetin görevi; **dil ile düzeltmek**, alimlerin vazifesi; **kalben buğz etmek** ise diğerlerininindir.

İnsan hayat süreci içerisinde müdahale edemeyeceği kötülüklerle karşı karşıya gelebilir. O kötülüğü düzeltmeye imkan bulamayabilir. Öyle ise o kötülüğe kalben buğz edip rahatsız olması, onu o 2928tülüğün mesuliyetinden kurtarır.

Yorum

Din kuralları Kuran kitabı teme olmalı, hadislerin 250 yıl sonra toplandığı, kaynağın ilk değil, beşinci atıftan olduğu görülmektedir. Peygamber ve halifeler zamanında genellikle Ramazan ayında, toplandığı ve yakıldığı bilinmektedir. TV kanalında yukarıdaki yaklaşımı yaparak, el ve dil ile düzeltmemenin bir dayak ve hakaret şeklinde olacağı yanında, birçok terör yapanlarında en sık bu yaklaşım içinde olduğu görülmektedir.

Bir adalet, insanın kendi eli ile değil, kolluk kuvvetleri, polis ve diğerleri; savcı, adalet teşkilatının görevli elemanlarıdır, bu açıdan tarihte de kadılar ceza taktiri yapmışlardır, terbiye edilmesi amaçlanarak yaklaşım yapılır, ceza verilir.

Kuran ayetlerinde ise, suç oluşunca (münkir) ne yapılacağı konusu (www.ahmedhulusi.org): 3/104: *Uzaklaşmak*, 3/110: *Kaçınılması*, 3/114: *Sakındırmak ve hayırlara koşuşturmak*, 7/157: *olumlu olanlar yapılır, olumsuzlar yasaklardır, temiz olanlar uygun, pis çirkin şeyler yasaktır*, 9/71: *İnsanlar birbirinin velisidir, olumu olanlar önerilir, olumsuzları engellerler, doğru üzerinde olurlar*, 16/90: *Benlikten, ters düşen fiillerden, zulüm ve hakka tecavüz etmekten kaçınmalıdır, düşünüp değerlendirmemiz gereklidir*, 22/41: *Çirkin davranışı engellerler*, 24/21: *suç içinde olan sizleri de suça iter*, 29/45: *Öğüt ver, bildir, aşırı davranıştan kaçın, ters düşünenenden sakın, uzaklaştır*, 31/17: *Uygun olanla birlikte davran, kötü davranışlardan vaz geçir, sabret ama azmetmeyi gerekli kılar*, 58/2: *Çirkin ve aslı olmayan laflar etmekten kaçın*.

İki nokta kabul edilemezdir;

1) Fiil olarak müdahale edilemez, sadece bilgi ve öğüt verilebilir, Kasten yaralamaya giren bir suç niteliği taşır.

2) İçinden kabul etmeme değil, sabır ile azmetmeyi gerekli kılar, kısaca TCK amacında da belirtildiği gibi “*suç işlenmesini önlemektir*” yaklaşımı kavramı içinde olmalıdır. Engelleme, vaz geçirme vurgusu vardır, eylem şiddet kavramı olamaz, çirkin ve aslı olmayanlardan da kaçınmalıdır.

Bu açıdan, sözle söylenenler ve toplumun algısı yerine, Türk Ceza Kanunu’nda belirtilen üzere olunması gereklidir, aksi, suç kavramında irdelenebilir.

TCK²

TCK 280 Maddesi

Sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi: Madde 280- (1) Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Sağlık mesleği mensubu deyiminden tabip, dış tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişiler anlaşılır.

Yorum

Burada suç işlendiği konusunda bir belirti ile karşılaşma durumunda bildirmek gereklidir. Kesinlik değil, belirti ile karşılaşmak yeterlidir. Gecikme göstermek bile kabul edilmemektedir. Başvurulacak yer de *yetkili makamlardır*.

6) Anayasanın 137. Maddesi⁸

Kanunsuz emir, kısaca zarar ve suç kavramında olan emirler kabul edilemez ve yapılmaz. Anayasa ve

ANAYASA 137. MADDE: J. Kanunsuz emir: MADDE 137- Kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görünürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz. **Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.**

TÜRK CEZA KANUNU: Kanunun hükmü ve amirin emri: Madde 24- (1) Kanunun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmez. (2) Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz. (3) Konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur. (4) Emrin, hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hallerde, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olur.

Yorum

Suç kavramı konusunda dikkate çeken vurgular:

- **Suç ihbarını yapan kimseye ceza verilemez.** Kanunun hükmünü yerine getirene ceza verilemez. Bir kişi suç şüphelenince yetkili merciyeye, başhekimliğe, hastane müdürlüğüne şikâyet dilekçesini yazınca, bunun örtülmesi cihetine gidilmektedir. Hasta Hakları bölümünde de yaşam hakkı prematüre bebeklerin Yaşam Hakkı temelinde yaklaşım yaparken, aile ventilatörden çıkarılmasını, tedaviyi reddediyor, buna karşın Hasta Hakları Birimi, imza ile çıkarabileceğini, ailenin de zorla tutma şeklinde TCK 109 Madde “Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma” ile dava açma girişimine neden olabilmektedir. Bu nedenle bu vurgu önemlidir.
- **Hemşirelerin suç dışında, hastaya zarar vermeyen boyutların, tıp bilimi içinde olarak ancak yapılabilir.** Anayasa vurgusu ile “Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz”. TCK belirtilen vurgu “Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz” olmaktadır.
- **Tıp Bilimi olarak açıklanma, iş birliği ve eşgüdüm önemlidir.** Hukuka uygunluk, Tıp Bilimine uygun olması ile oluşmakta, bu açıdan kanun ile ancak engellenebilir, kısaca Yoğun Bakım Hizmetlerinde herhangi bir engelleyen yasa yoktur. Bu açıdan hekim mutlaka tıp bilimine göre açıklamalı, hemşire de hastadaki verilerden açıklamalıdır. Prematüre almıyor, distansiyonu var deyince, hekim verin besleyin diyemez.

Yoğun Bakım Hizmetlerinde her olgu temelinde ve onun yönlendirmesi ile yaklaşım yapılmalı, tüm ilk halkadaki bireyler; hekim, hemşire ve eczacı ortak olarak, örümce ağı şeklinde sorumludur.

Kısaca sessiz kalmak doğrudan zarar ve suç kapsamındadır.

Suçlu, suçun öğrenilmesine engel olmaktadır

Suçlu olan kişi, kurum ve kuruluşlar, suçu örtmek için uğraşacaklardır. Bunlar:

- Hasta belgelerini sahte veriler ile değiştirme, sahtecilik sık olarak yapılmaktadır. Sıklıkla yapılanlar, geç haber vermesine karşın, daha önce haber verildiğini yazması, birlikte ortak hareket edildiği, tedaviye geç başlamasına karşın daha önce yapıldığı veya bir neden ile başlanmadığı şeklinde not edilmektedir. İtiraz edilince de kendisinin hekim olduğu, yazılanlara müdahale edilemeyeceği belirtilmektedir.
- Sahte belge düzenlenmesi zordur. Ayrıca konsültan hekim ile müdavi hekim karmaşası yaratarak, müdavi hekim yerine konsültan olduğu şeklinde bir sorumluluk kayması yapmaktadır.
- Bunun yanında, hastane idaresine, hekimlik görevi ile konsültan görevlerini karıştırarak, bir karmaşa yaratmaktadır.

Sağlık uygulamalarında sonuç belli olunca, hastanın durumu ağırlaşınca, her birey ben demişim haline dönüşerek, bir yerlere eklemeler yaparak, tanı ve girişimde rol kapmaya çalışırlar. Bu açıdan sıklıkla buna benzer yaklaşım olmakta, ancak bilirkışı boyutunda bunların çözümlenmesi olası denilebilir.

TCK²: Resmî belgede sahtecilik: Madde 204- (1) Bir resmî belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir resmî belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren veya sahte resmî belgeyi kullanan kişi, ... (2) Görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu resmî bir belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren, gerçeğe aykırı olarak belge düzenleyen veya sahte resmî belgeyi kullanan kamu görevlisi ... (3) Resmî belgenin, kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belge niteliğinde olması halinde, verilecek ceza yarısı oranında artırılır.

Resmî belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek: Madde 205- (1) Gerçek bir resmî belgeyi bozan, yok eden veya gizleyen kişi, ... Suçun kamu görevlisi tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyan: Madde 206- (1) Bir resmî belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunan kişi, ...

Suçta sessizlik suça iştirak olmaktadır

Yoğun Bakım Hizmetlerinde, hekim, hemşire ve eczacı ortak sorumludur. Hekim tıp yaklaşımı, hemşire bakım ve izlem, tedavi, eczacı da ilaç kontrolden sorumludur. Birbirlerinin görevlerini üstlenemezler. Ayrıca Yenidoğan Yoğun Bakımda, yaşam sınırında olan prematürelere de Neonatolog sorumlu olmalıdır. Hekim beslemesini yazılı order etse de, hemşire distansiyonu olduğu için beslemez, beslemeyi atlar, eczacı kusmayı önlemek için prematürelere verilmeyen ilaçları da Yoğun Bakımı vermez. Bu açıdan sorumluluk ortak olduğu için yaklaşımlarda da suç var ise ortaklırlar.

- Her biri fail olarak sorumlu olur. Mahkemeye genellikle iki kişi; hekim ve hemşire dava edilirse de yurtdışında eczacılar da davaya dahil edilirler. Eğer hemşire araç olarak kullanılıyorsa, doktor emretti/order ben yaptım ders, yine de sorumludur ve cezadan kaçamaz (*başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur*), ayrıca hekim daha da ceza artımına gidilir. Bu açıdan dosya, progress, hasta takibinin verilmesi sıklıkla yeterli olmaktadır. Bilirkişi olarak, hastanın dosyasına saat 06:00 hemşirenin ayağında soğukluk denilmesi ve derhal Damar Cerrahisi ve Pediatric Cerrahinin görmesi ancak nekroz olunca fark edilmesi olguda, hekim savunmadan birden oluştu diyerek yazmış ama olmadığı notlardan anlaşılmalıdır. Ayrıca sıcak tatbiki denilmiş, ama hemşire uygulamamış ve gerekeni yapmış olduğu gözlenmiştir.
- Hekimin zorlaması, hemşireyi zorla beslemeye mecbur etmesi, azmettirme olmaktadır. Burada üst ve alt gibi yönetsel boyutların eklenmesi, *sen hemşiresin doktorun dediğini yapacaksın* imajı, cezada artış demektir.
- Hekimin order/vizitedeki yazımını aynen uygulama, bir bakıma yardım etmesi, hemşirenin talebi ile bebeğin distansiyonu olmasına karşın, beslenme ısrar etmesi, tolere ederse kavramını getirmemesi, hatta sonda takarak doğrudan mideye süt vermek, bu şekilde araç, yöntem ile yardım etmek, bu şekilde suç işlemini güçlendirmektedir.
- Birçok davada daha önce vurgulandığı gibi, *hekim söyledi ben yaptım* vurgusunda, yasa açık olarak *"diğerinin cezalandırılmasını önleyen kişisel nedenler göz önünde bulundurulmaksızın kendi kusurlu fiiline göre cezalandırılır"* denilmektedir. Yoğun Bakım Ünitesinde, birbirinin altında değil, eşit sorumluluk taşımaktadırlar, bu açıdan bu şekilde yaklaşım savunma değil, kendi görevini bilmemek anlamındadır.
- Hemşire veya hekim zarar söz konusu olunca derhal uzaklaşması, yardımcı ve azmettirici gibi sıfatlardan kaçınması olacaktır. Suç ihtimali olması ile de şikayetini yapmalıdır. Ne olursa olsun, serviste ortak toplantılar, karşılıklı mortalite, morbidite toplantıları, Kadın Doğum Uzmanları ile olgu tartışmalarının yapılması, bunların not edilmesi önemlidir. Yoğun Bakım ortak olduğuna göre, ortak toplantılarda gereklidir. Soru ve tartışmalar serbest olmalıdır.

TCK²: Suça İştirak: 1) Faillik: Madde 37- (1) Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur. (2) Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur. Kusur yeteneği olmayanları suçun işlenmesinde araç olarak kullanan kişinin cezası, üçte birden yarısına kadar artırılır.

Azmettirme: Madde 38- (1) Başkasını suç işlemeye azmettiren kişi, işlenen suçun cezası ile cezalandırılır. (2) Üstsoy ve altsoy ilişkisinden doğan nüfuz kullanılmak suretiyle suça azmettirme halinde, azmettirenin cezası üçte birden yarısına kadar artırılır. Çocukların suça azmettirilmesi halinde, bu fıkraya hükmüne göre cezanın artırılabilmesi için üstsoy ve altsoy ilişkisinin varlığı aranmaz. (3) Azmettirenin belli olmaması halinde, kim olduğunun ortaya çıkmasını sağlayan fail veya diğer suç ortağı hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine yirmi yıldan yirmibeş yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine onbeş yıldan yirmi yıla kadar hapis cezasına hükümlenabilir. Diğer hallerde verilecek cezada, üçte bir oranında indirim yapılabilir.

Yardım etme: Madde 39- (1) Suçun işlenmesine yardım eden kişiye, işlenen suçun ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirmesi halinde, onbeş yıldan yirmi yıla, müebbet hapis cezasını gerektirmesi halinde, on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası verilir. Diğer hallerde cezanın yarısı indirilir. Ancak, bu durumda verilecek ceza sekiz yılı geçemez. (2) Aşağıdaki hallerde kişi işlenen suçtan dolayı yardım eden sıfatıyla sorumlu olur: a) Suç işlemeye teşvik etmek veya suç işleme kararını kuvvetlendirmek veya fiilin işlenmesinden sonra yardımda bulunacağını vaat etmek. B) Suçun nasıl işleneceği hususunda yol göstermek veya fiilin işlenmesinde kullanılan araçları sağlamak. C) Suçun işlenmesinden önce veya işlenmesi sırasında yardımda bulunarak icrasını kolaylaştırmak.

Bağlılık kuralı: Madde 40- (1) Suça iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Suçun işlenişine iştirak eden her kişi, diğerinin cezalandırılmasını önleyen kişisel nedenler göz önünde bulundurulmaksızın kendi kusurlu fiiline göre cezalandırılır. (2) Özgü suçlarda, ancak özel faillik niteliğini taşıyan kişi fail olabilir. Bu suçların işlenişine iştirak eden diğer kişiler ise azmettiren veya yardım eden olarak sorumlu tutulur. (3) Suça iştiraktan dolayı sorumlu tutulabilmek için ilgili suçun en azından teşebbüs aşamasına varmış olması gerekir.

İştirak hâlinde işlenen suçlarda gönüllü vazgeçme: Madde 41- (1) İştirak halinde işlenen suçlarda, sadece gönüllü vazgeçen suç ortağı, gönüllü vazgeçme hükümlerinden yararlanır. (2) Suçun: a) Gönüllü vazgeçenin gösterdiği gayreti dışında başka bir sebeple işlenmemiş olması, b) Gönüllü vazgeçenin bütün gayretine rağmen işlenmiş olması, Hallerinde de gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanır.

Sessizlik suçta ortaklık, bileşik suç olmaktadır

Bir başka iddia, suçlama da hekim, hemşire ve ayrıca eczacının da ortak suç işlediği, birleşik suç olduğu şeklinde bir boyut olabilmelidir. Bir serviste asistan suçlanmış, servis sorumlu, müdavi hekimler olarak onun suçlu olamayacağı, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde müdavi hekimin Neonatologların olabileceği şeklinde savcılığa yazı yazılmasına karşın, dava dilekçesine itiraz olmadığı için, dava açıldığı, bu nedenle asistanın (Araştırma Görevlisi) savunma yapması istenmiştir. Asistan hasta hakkında tutulan dosya, rapor ve progress notlarını iletmiş, burada tıp bilimine dayanan gerekçeler ve dayanaklar ile açıklamalar olduğundan yargılama, mahkeme boyutu ilk dava açma itirazı olmadığı için, açılmış ama bilirkişi raporunda niye dava açıldığı anlaşılamamıştır şeklinde yazı iletmiştir. Avukatın daha önce hemşire olması açısından, hemşire olarak bir sorun yakalayacağını tahmin ettiğini sözlü ifade etmiştir. Burada zamanında gerekçeler, dayanaklar yazılması, eğitim, Üniversite Hastanesi olması ile dava kapanmıştır.

- Yoğun Bakım Servisinde, tıbbi yaklaşımlar hastadan elde edilen veriye göre bir bakıma bir inovasyon olarak, bireye özgü olduğundan, iddiada neden bu yaklaşım yapıldı ve tekrarlayarak uygulandı diyerek “değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda” gerekçe göstererek davada suçlayabilir. Tıp biliminin birereye özgü verilerin analizi bu açıdan önemlidir.
- Dosyayı inceleyen, özellikle yaşam sınırında olan prematüreldeki yaklaşımlarda, çok çeşitli iddialar söz konusu olabilir. Bu nedenle verileri bir suç gibi kabul ederek, savunma yapmak yerine, bu veriler tıp biliminde hastaya göre yorumu şeklinde, o zaman diliminde dosyada yapılan yaklaşımların iletilmesi daha adalet kavramının oluşmasını sağlayacaktır.

TCK²: Suçların içtima:

Bileşik suç: Madde 42- (1) Biri diğerinin unsuru veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suçta bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.

Zincirleme suç: Madde 43- (1) Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır. Mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmü uygulanır. (2) Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da, birinci fıkra hükmü uygulanır. (3) Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Fikri içtima: Madde 44- (1) İşlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır.

Sağlık Yaklaşımında intihara Yönlendirme Boyutu

Yaşam sınırında olan prematürelere karar verme yetisi olmayacağına göre, ailenin de yaşam konusunda karar yetkisi olmadığına göre, karar hekime kalmakta, bir bakıma adam öldürme, ötenazi yerine, bir açıdan hekim, hemşire, sağlık elemanı intihar etmekte, intihara yönlendirme eylemi olmaktadır denilebilir.

Empati denilince, yaşam sınırında olan prematürelere etkin yaklaşmama, bir bakıma intihar, hekimin kendi mesleğini, kendisini yok etmesidir, ayrıca, sempatik açıdan da bir üzülmeye ötesi, pişmanlık boyutu oluşturulmaktadır. Burada mahkemeler açısından değil, insanın kendi vicdanı açısından öne çıkmaktadır.

- Hekim tedavide geciktirme veya ailenin de teşvik edilmesi durumunda da, ailenin algılama yeteneği de, duygusal açıdan, ağır eziyet çekiyor, perişan oluyor yaklaşımı ile, beyin yıkamaya yaklaşılan durumlarda, yaklaşımı yapanın kasten adam öldürme ile suçlanacağı belirtilmektedir.
- Yoğun Bakım Ünitelerinde ekip çalışması olduğu için, Tıp Etiği prensibi olarak ümit kesilmesinin doğru olmadığı gibi, yaşam hakkının mutlaka sağlanması önemlidir.

TCK²: İntihara yönlendirme: Madde 84- (1) Başkasını intihara azmettiren, teşvik eden, başkasının intihar kararını kuvvetlendiren ya da başkasının intiharına herhangi bir şekilde yardım eden kişi, ... (2) İntiharın gerçekleşmesi durumunda, kişi... (3) Başkalarını intihara alenen teşvik eden kişi, ... (4) İşlediği fiilin anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan veya ortadan kaldırılan kişileri intihara sevk edenlerle cebir veya tehdit kullanmak suretiyle kişileri intihara mecbur edenler, kasten öldürme suçundan sorumlu tutulurlar.

a) İNTİHARA YÖNLENDİRME⁹

<https://www.hukukihaber.net/intihara-yonlendirme-makale,6940.html>

Dr. Suat CALIŞKAN

YARGITAY UYGULAMASI

- ... "ya kendini intihar et ya da ben ailene söyleyeceğim" şeklinde mesaj gönderme: Yargıtay, failin mağdura "ya kendini intihar et ya da ben ailene söyleyeceğim" şeklinde mesaj gönderdiği, bu mesaj üzerine, mağdurun ilaç içerek intihara teşebbüs ettiği olayda, failin intihara yönlendirme suçunun oluştuğunu ifade etmiştir.[4]
- Yargıtay, sanığın maktul ile yaptığı telefon görüşmesi sırasında "seni gelirse silahla vuracağım, ben gelmeden kendini vur, bu işi bana bırakma" şeklindeki sözlerinden bir süre sonra ölümün meydana geldiği olayda, sanık hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 84. maddesi uyarınca intihara yönlendirme suçundan cezalandırılması gerektiğini ifade etmiştir.[5]
- Mağduru tabureye çıkıp kendisini asmaı için yoğun bir baskı uygulayarak zorlama şeklindeki eylemler: Yargıtay, 1) ... [6] "kasten öldürme" suçundan hüküm kurulmalıdır. 2) Ölümün sanıktan kaynaklanmayan bir nedenle gerçekleşmesi halinde "öldürmeye teşebbüs" ten hüküm kurulmalıdır. 3) Ölüm sonucunun bizzat sanık tarafından engellenmesi halinde "kasten yaralama" suçundan hüküm kurulmalıdır.
- İntihar etmeyi failin teklif etmesi ve intihar etmekte kullanılan ilaçları failin isteği üzerine mağdurenin temin ederek getirmesi (birlikte intihara teşebbüs).[7]
- Failin müştekiye cep telefonu ile birbirine yakın zamanlarda çektiği mesajlarda kendini öldürmesi gerektiği konusunda sözler söylemek ve bu sözlerin ciddiye alınmaması, intihar girişiminin bulunmaması... suçun yasal unsurlarının oluşmasına yetmediği kanısına varılmıştır.[8]
- Yargıtay, intihara yönlendirme suçunda haksız tahrik hükümlerinin uygulanabileceğini kabul etmektedir.[9]
- Yargıtay... intihara yönlendirme konusunda icra hareketi niteliğinde bir eylemi yoksa intihara yönlendirme suçunun oluşmayacağıdır.[11]
- Yargıtay, ... bir kimsenin kendisine hakaret ve basit tehdit dolu sözler üzerine intihar etmesini intihara yönlendirme suçunun oluşumu için yeterli bulmamaktadır.

Yorum

Yargıtay kararlarında failin amaç ve güdüsünü daha öne çıkardığı görülmektedir. Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, bu açıdan Tıp Bilime dayanak olan işlem sırasındaki değerlendirmeler önemlidir. Daha sonra değerlendirmeler yasal açıdan o kadar öne çıkmamakta, verinin analizi ve dayanakları ile yaklaşımlar önemlidir. Her yaşam sınırında olan prematürelere yaklaşım, belirli kitap bilgisi ile olamayacağı için, mutlaka sonradan irdelenmede sorun çıkabilir. Gelecek bilinmediği için, amacı ve dayanakları ile izlem, veri analizi önemlidir, hukuksal olarak dayanaklardır. Bu açıdan hekimler, hemşireler savunma yapmak yerine, hasta dosyasının verilmesi, iletilmesi ile yeterli olacaktır.

b) İntihara Yönlendirme Suçu Nedir?¹⁰

<https://barandogan.av.tr/blog/ceza-hukuku/intihara-yonlendirme-sucu-intihara-azmettirme-tesvik-etme-ve-yar-dim-etme-cezasi.html>

İstanbul Avukat Baran Doğan Hukuk Bürosu

İntihara yönlendirme suçu, 5237 sayılı TCK'nın "Hayata Karşı Suçlar" bölümünde düzenlenmiştir. İntihara yönlendirme suçu, seçimsiz hareketli bir suç olduğundan aşağıdaki herhangi bir hareketin yapılmasıyla suçun unsurları meydana gelir (TCK m.84):

- İntihara azmettirme,
- İntihara teşvik etme,
- Başkasının intihar kararını kuvvetlendirme,
- Başkasının intiharına yardım etme.

Suçun temel şeklinin seçimsiz hareketlerinden de anlaşılacağı üzere, intihar etmek suç olarak tanımlanmamıştır. 5237 sayılı TCK, ceza hukukunda [suça iştirak](#) hükümleri sistematikliğini esas alarak intihar edenini değil, sadece intihara yönlendireni cezalandırmayı kabul etmiştir....

Yorum

Yasal boyutun irdelenmesi ve önceki yayına benzer bir yaklaşım yapıldığı görülmektedir. Yasanın yorumu, olgu temelinde olunca daha net anlaşılır olmakta, bunun da Yargıtay kararları ile değerlendirilmesi açıklayıcı olmaktadır.

c) <https://www.ntv.com.tr/turkiye/koprudeki-intihara-tesvik-davasinda-beraat,pe1g4IsMzkuGOS27tFyFUw>¹¹

"İNTİHARA TEŞVİK NİTELİĞİNDE DEĞİL"

Daire kararında, köprü üzerinde seyir halindeki araçta bulunan sanıkların uzaktan seslenerek fevren söyledikleri 'atla ulan' şeklindeki sözlerin maktulde oluşan intihar iradesini etkileyip kuvvetlendirecek nitelik ve derecede olmadığını belirterek, özel kasıtlı işlenen 'intihara yönlendirme' suçunun unsurlarının oluşmadığını kaydetti. Sanıklar hakkında verilen mahkumiyet kararını kaldıran ceza dairesi, sanıkların beraatlerine hükmetti. Dosya Yargıtay'a taşındı.

Yorum

Hekimlerin sıklıkla hemşireye beslenmesini söylemesi, sık, beslenme denemelerinin yapılması ama gerek trakea atrezili gerek barsakta atrezi saptanması, zarar unsuru taşımadan, zorlama değil, tolere etmesini denemek anlamında olduğu sürece suç niteliğinde alınmayacağı anlaşılmaktadır.

Bir suç niteliğini taşıması için, yapılan etkinin güçlü olmasını, zorlama olması öngörmektedir.

Sonuç

Hastanede bir sorun olduğuna hastalar, hekimler arasında da hasta konusu olduğunda ine *Hasta Haklar Bölümüne* konu aktarılıyor. Burası Hastane İdaresine bağlı olduğu için, müessese temelinde korunma ve gereken hukuk önlemleri alınmış oluyor. Sonuçta olayın kapatılması için tüm gerekenler yapılıyor. Hasta Hakları, hukuk boyutunu ortadan kaldırma açısından bir basamak olmaktadır. Veriler oynandığı için, ortada delil boyutu da olmaktadır. Sonra *Sağlıkta Şiddet* kavramının önlenmediği de açık ve nettir.

Her hastanede güvenliği sağlayan bir görevliler olduğu, bunun hastane idaresine bağlı olduğu bilinmektedir. Buna karşın hastanede polis, kolluk gücü de olmaktadır. Burada olay olunca doğrudan savcılığa bağlandığı, hukuksal olan, gereken yasal izinlerin alındığı bilinmektedir.

Etik Kurul olarak Valiliğe bağlı bir kuruluş olduğu dikkate alındığında, bazı işlerin buradaki kararlar ile oluştuğu da gözlenmektedir. Hasta Hakları Birimin de bu açıdan bağlantılı olduğu bilinmektedir. Ancak burada gerekli görülürse savcılığa başvurulmaktadır.

Hasta Hakları doğrudan özel savcılık tarafından oluşturulan bir yapıya bağlanması ile hekimlerin kendi aralarındaki ve hastalar ile, sağlık elemanları arasındaki boyutların örtbas edilmesi ortadan kalkacak ve bir adalet yapısını sağlayan hukuk işlerine bağlanacaktır. Sağlıkçılar hakkında yapılan şikayetler mahkeme kanalı ile, bilirkişi ve daha ileri düzey yerine, konu/yer/olgu temelinde mahkemelere ulaşmadan çözümlenebilecek, veriler, kanıtlar daha sağlıklı elde edilmiş olacaktır. Bu şekilde, Yönetim, Yargı ve İşlev/Yürütme ufak anlamda da hastaneler, sağlık teşkilatında olması sağlanacaktır.

Kaynaklar

- 1) Suç. Wikipedia, özgür ansiklopedi
- 2) Türk Ceza Kanunu
- 3) <http://www.magdur.gov.tr/298/Suc-Nedir?>
- 4) https://tr.wikipedia.org/wiki/Yedi_Ölümcül_Günah
- 5) http://portal.ubap.org.tr/App_Themes/Dergi/2007-69-298.pdf
- 6) <https://sorularlailamiyet.com/kisi-degistirmeye-guc-yetiremeyecegi-bir-munkeri-sakincali-eylemi-gorunce-allaha-o-eylemi-munkir-0>
- 7) www.ahmedhulusi.org
- 8) Anayasanın 137. Maddesi
- 9) <https://www.hukukihaber.net/intihara-yonlendirme-makale,6940.html>
- 10) <https://barandogan.av.tr/blog/ceza-hukuku/intihara-yonlendirme-sucu-intihara-azmettirme-tesvik-etme-ve-yardim-etme-cezasi.html>
- 11) <https://www.ntv.com.tr/turkiye/koprudeki-intihara-tesvik-davasinda-beraat.pe1g4IsMzkuGOS27tFyFUw>